

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH320048
NAZWA
OBSZARU Diabelskie Pustacie

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH320048	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Diabelskie Pustacie

1.4. Data opracowania 2003-05	1.5. Data aktualizacji 2025-02
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2006-09
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2009-02
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2023-11
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 17 października 2023 r. w spr. soo Diabelskie Pustacie (PLH320048)

Wyjaśnienia:	Korekta granic - zatwierdzona 02.2022 r.
--------------	--

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna
16.6555

Szerokość geograficzna
53.5428

2.2. Powierzchnia [ha]:
3258.67

2.3. Obszar morski [%]
0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL42

Zachodniopomorskie

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

[Powrót](#)

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
2330			0.67		G	D			
3150			109.79		G	B	C	C	C
3160			0.3		G	D			
4010			44.28		M	B	B	B	B
4030			467.18		G	A	B	B	A
6410			22.98		G	C	C	C	C
7110			3.35		M	D			
7140			13.89		G	B	C	B	C
7230			17.77		M	B	C	B	C
9110			11.89		G	B	C	C	C
9160			5.75		G	C	C	B	C
91D0			49.8		M	C	C	B	C
91E0			6.82		M	C	C	B	C

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.

- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze						Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
A	1188	Bombina bombina			p				P	M	C	B	C	C
M	1352	Canis lupus			p				P	M	C	B	B	B
M	1337	Castor fiber			p				P	M	D			
I	1081	Dytiscus latissimus			p				P	M	C	B	C	B
I	1042	Leucorrhinia pectoralis			p				R	M	C	B	C	B
M	1355	Lutra lutra			p				P	M	D			
A	1166	Triturus cristatus			p				P	M	C	B	C	C

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

3.3. Inne ważne gatunki fauny i flory (opcjonalnie)

Gatunek					Populacja na obszarze				Motywacja						
Grupa	KOD	Nazwa naukowa	S	NP	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Gatunki wymienione w załączniku	Inne kategorie					
					Min	Maks		C R V P		IV	V	A	B	C	D
P		Andromeda polifolia						P							X
P		Baeothryon caespitosum						P			X				

P		Blechnum spicant						P						X
A		Bufo bufo						P						X
P		Carex arenaria						P						X
P		Carex limosa						P			X			
I		Coenonympha tullia						P						X
P		Dactylorhiza maculata						P			X			X
P		Drosera rotundifolia						P			X			X
P		Dryopteris cristata						P			X			
P		Eriophorum vaginatum						P						X
P		Iris sibirica						P			X			
P		Juncus squarrosus						P						X
R	1261	Lacerta agilis						P	X					X
P		Ledum palustre						P						X
P		Lycopodium annotinum						P				X	X	
P		Oxycoccus palustris						P						X
P		Pedicularis sylvatica						P						X
A	1214	Rana arvalis						P	X				X	X
P		Scgeuchzeria palustris						P			X			X
P	5215	Sphagnum capillifolium						P		X				X
P		Sphagnum compactum						P						X
P	5226	Sphagnum magellanicum						P		X				X
P		Utricularia minor						P			X			X
P		Vaccinium uliginosum						P						X
P		Valeriana dioica						P						X

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, Fu = grzyby, I = bezkręgowce, L = porosty, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- KOD: w odniesieniu do ptaków z gatunków wymienionych w załączniku IV i V należy zastosować nazwę naukową oraz kod podany na portalu referencyjnym.
- S: jeśli dane o gatunku mają charakter poufny i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki Według standardowego Wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategoria: kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = występuje.
- Kategorie motywacji: IV, V: gatunki z załączników do dyrektywy siedliskowej, A: dane z Krajowej Czerwonej Listy; B: gatunki endemiczne; C: konwencje międzynarodowe; D: inne powody

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N16	25.74
N06	3.76
N19	33.01
N09	6.96
N10	0.29
N17	28.55
N12	1.7
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar obejmuje tereny dawnego poligonu "Borne-Sulinowo" oraz przylegającą do niego rynną rzeki Płytnicy z jeziorami. Na dawnym poligonie zachowały się rozległe przestrzenie bezleśne, pokryte wrzosowiskami. Część terenu została zalesiona, jednak znaczne przestrzenie wrzosowisk są świadomie i czynnie chronione przez administrację leśną (m. in. usuwanie nalotu drzew i krzewów). Rynna Płytnicy to dolina rzeki Płytnicy z Jeziorem Przełęg i Jeziorem Kniewo, a także układy biocenotyczne otaczających ją równin sandrowych starszego i w niewielkim stopniu młodszego szlaku, zwanego szlakiem Płytnicy. Rynnie rzeki towarzyszą liczne zagłębienia wytopiskowe o owalnym lub podłużnym kształcie, wypełnione złożami torfu. Koryto Płytnicy cechuje się naturalną morfologią: posiada liczne drobne i większe baseny oraz zatoki. Jego nierówne dno jest pokryte grubą warstwą osadów dennych, obfitujące w mikrosiedliska. Jeziora usytuowane w biegu rzeki mają charakter zbiorników eutroficznych.

Na torfowiskach rozwinęły się fitocenozy przejściowo- i wysokotorfowiskowe: mszar turzycy dzióbkowatej *Sphagno-Caricetum rostratae* (jako przeważający powierzchniowo), mszar wełnianki wąskolistnej *Sphagno-Eriophoretum angustifoliae*, mszar kępowy z ż urawiną błotną *Sphagnetum magellanici*, młodociane postaci boru bagiennego *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, luźne zarośla wierzby uszatej *Salicetum auritae*, mszar wełnianki pochwowatej *Sphagno-Eriophoretum vaginati*, mszar z bobrkiem trójlistkowym *Menyantho-Sphagnetum teretis* ze stanowiskami rosiczki okrągłolistnej *Drosera rotundifolia*, skupienia turzycy nitkowatej *Caricetum lasiocarpae*, mszar z sitem drobnym *Sphagno- Juncetum bulbosi* oraz traworośla z mietlicą psią *Carici Agrostietum caninae*.

4.2. Jakość i znaczenie

Obszar Natura 2000 Diabelskie Pustacie PLH320048 obejmuje część terenów dawnego poligonu niemieckiego (funkcjonującego od 1935 roku), a później radzieckiego (od 1945 roku) oraz przylegającą do niego rynną rzeki Płytnicy z jeziorami Przełęg oraz Kniewo. Część terenu została zalesiona po przejęciu w 1993 roku terenów poligonu przez nowopowstałe Nadleśnictwa Czarnobór i Borne Sulinowo (RDLP w Szczecinku). Na dawnym poligonie zachowały się jednak rozległe przestrzenie bezleśne, pokryte wrzosowiskami. Znaczne przestrzenie wrzosowisk są czynnie chronione (poprzez usuwanie nalotu drzew i krzewów). Ze względu na uwarunkowania historyczne obszar pozbawiony jest większych osad ludzkich i utwardzonych dróg. Obszar wchodzi w skład większego kompleksu leśnego – tzw. Lasów Wałeckich pokrywających około 1000 km² i rozciągających się na północ od Piły pomiędzy Równiną Drawską a Doliną Gwdy. Dolina Płytnicy to unikatowy w pasie Pojezierzy Pomorskich, ciąg ekosystemów wodnych i torfowiskowych związanych z rynną wytopiskową w równinie sandrowej, odznaczający się wysoką różnorodnością biologiczną. Łącznie w obszarze stwierdzono występowanie 12 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 7 gatunków z Załącznika II. Ponadto w obszarze występuje przynajmniej 5 gatunków ptaków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej: A255 *Anthus campestris* świergotek polny, A224 *Caprimulgus europaeus* lelek, A338 *Lanius collurio* gąsiorek, A339 *Lanius minor* dzierzba czarnoczelna, A246 *Lullula arborea* lerka.

Siedliska przyrodnicze:

2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus*, *Agrostis*)

Na terenie obszaru siedlisko muraw napiaskowych znajduje się wyłącznie w granicach rezerwatu przyrody „Diabelskie Pustacie”, które wykształciło się na zwymionych piaskach w postaci ubogich florystycznie

niewielkich płatów liczących po kilka-kilkaset m², występujących w mozaice z wrzosowiskami (siedlisko 4030). Murawy szczotlichowe powstały samorzutnie jako zbiorowiska zastępcze po zniszczeniu naturalnej, pierwotnej roślinności leśnej – borów sosnowych, bądź na obszarze wrzosowisk. Siedlisko cechuje luźna struktura i specyficzny skład gatunkowy, będący odzwierciedleniem warunków ekologicznych podłoża. Główny zrąb roślinności, a zarazem gatunek charakterystyczny i dominujący stanowi szczotlica siwa *Corynephorus canescens*. W piaszczystych przestrzeniach między kępami szczotlichy rosną rośliny jednoroczne bądź niewielkie byliny. Do takich należą: sporek wiosenny *Spergula morisonii*, czerwiec trwały *Scleranthus perennis*, jasioniec piaszkowy *Jasione motana*, kostrzewa owcza *Festuca ovina* i kostrzewa czerwona *Festuca rubra*, macierzanka piaskowa *Thymus serpyllum* i inne. W miejscach gdzie piaszczyste podłoże jest bardziej stabilne, a frakcje piaszczyste mniej lotne pojawiają się niewielkie darniki płonnika włosistego *Polytrichum piliferum* oraz lokalne skupienia porostów, głównie z rodzaju chrobotek *Cladonia* sp. Ze względu na potencjalne zmniejszanie się zasięgu płatów na skutek procesów sukcesji roślinności wrzosowisk oraz ich niewielką powierzchnię, utrzymano ocenę reprezentatywności jako nieznaczącą - ocena D.

3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami *Nymphaeion* i *Potamion*
W obszarze siedlisko 3150 reprezentują cztery naturalne jeziora o dużej wartości krajobrazowej: Jezioro Przełęg, jezioro bezimienne stanowiące odciętą zatokę Jeziora Przełęg, Jezioro Brzezina (bezimienny zbiornik na przepływie Płynicy między jeziorami Przełęg i Kniewo) oraz Jezioro Kniewo. Są to naturalne jeziora przepływowe związane z rzeką Płynicą. Rynnowe Jeziora Przełęg i Kniewo są intensywnie wykorzystywane wędkarsko i rybacko, odpowiadające za wzbogacanie wód w składniki biogeniczne wnoszone z zanętą oraz przekształcenie strefy brzegowej w miejscach dojść i pomostów. Jezioro bezimienne (odcięta zatoka jeziora Przełęg) i Jezioro Brzezina (bezimienny zbiornik na przepływie Płynicy między jeziorami Przełęg i Kniewo) stanowią zaawansowane w zarastaniu i wypłycaniu zbiorniki ze znacznymi częściami odsłoniętych osadów w obrębie lustra wody, są niedostępne i silnie izolowane, otoczone szerokimi pasami szuwarów oraz zadrzewieniami.

Reprezentatywność: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra) – W obrębie jezior najlepiej rozwinięte są zbiorowiska nymfeidów (*Nymphaeae albae*-*Nupharetum luteae*, *Nupharetum luteae*, facja z *Nuphar lutea*, *Nymphaeetum albo-candidae*, *Potametum natantis*), natomiast roślinność zanurzona stanowi niewielki udział (*Myriophyllum spicatum* i *Potametum perfoliatum*).

Powierzchnia względna: utrzymanie dotychczasowej oceny C ($2\% \geq p > 0\%$) – Siedlisko przyrodnicze 3150 zajmuje w obszarze łącznie 109,79 ha, co stanowi 0,02% jego zasobu krajowego.

Stan zachowania: ocena C ((średni lub zdegradowany)) – będąca wynikiem oceny trzech podkryteriów:

a) Stopień zachowania struktury – III (średnio zachowana lub częściowo zdegradowana), którego ocenę zaniża uboga struktura (dominacja zbiorowisk nymfeidów) oraz niezadowolająca jakość fizyczna wód jezior, będąca efektem wpływu zanieczyszczeń powodowanych przez nadmierne stosowanie zanęt wędkarskich oraz spływu eutroficznych wód niesionych rzeką Płynicą.

b) Stopień zachowania funkcji – II (dobre perspektywy),

c) Możliwości odtworzenia – II (odtworzenie możliwe przy średnim nakładzie środków).

Ocena ogólna: utrzymanie dotychczasowej oceny C (znacząca) – ocena wypadkowa z powyższych ocen.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne

W wyniku aktualizacji danych w zakresie występowania przedmiotu ochrony w obszarze, na podstawie inwentaryzacji terenowej przeprowadzonej w 2019 r. na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy, nie potwierdzono obecności siedliska poza granicami rezerwatu przyrody „Diabelskie Pustacie”. Jedyny naturalny zbiornik wodny, dystroficznych, znajduje się we wschodniej części rezerwatu. Jego stan, ze względu na przeżyźnienie spowodowane prawdopodobnie spływem biogenów z otaczających, przesuszonych i murszejących torfowisk, nie kwalifikuje siedliska 3160 jako przedmiot ochrony w obszarze (utrzymanie oceny reprezentatywności D).

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Geniston*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylon*)

Całą zachodnią i centralną oraz znaczną powierzchnię części północnej i południowej obszaru zajmują rozległe płaty, różnych pod względem fitosocjologicznym suchych wrzosowisk z panującą krzewinką z

rodziny wrzosowatych Ericaceae – wrzosem zwyczajnym *Calluna vulgaris*. W zależności od lokalnych warunków siedlisko występuje w obszarze w dwóch podtypach, które różnią się między sobą składem gatunkowym w fitocenozach, w których zdecydowanie najwyższą ilościowość i stałość osiąga zawsze wrzos zwyczajny *Calluna vulgaris*. Są to 4030-1 Wrzosowiska janowcowe *Calluno-Genistetum* oraz 4030-2 Wrzosowiska knotnikowe *Pohlio-Callunetum*. Wrzosowisko janowcowe reprezentowane przez zespół *Scabioso canescentis-Genistetum* ma charakter luźnego „kwietnego wrzosowiska” z panującym wrzosem, zwartą warstwą mchów i porostów oraz udziałem wielu barwnie kwitnących roślin zielnych. Ten podtyp wrzosowiska występuje tylko w północnej części rezerwatu przyrody „Diabelskie Pustacie”. Natomiast na zdecydowanie większej powierzchni znajdują się wrzosowiska knotnikowe, które uformowały się na piaszczysto-żwirowych utworach w obrębie niezalesionych ostańców erozyjnych, będących pozostałością plejstoceńskiej wysoczyzny morenowej. Bezwzględnie dominującym gatunkiem zespołu *Pohlio-Callunetum*, tworzącym rozległe, zwarte płyty jest wrzos zwyczajny *Calluna vulgaris*. Jedynie w luźnych przestrzeniach między kępami wrzosu pojawiają się mchy i porosty, rzadziej inne gatunki ekstremalnych siedlisk suchych. Reprezentatywność: utrzymanie dotychczasowej oceny A (doskonała) – ze względu na typowe wykształcenie fitocenozy, ich powierzchnię i obecność gatunków charakterystycznych. W podtypie 4030-1 gatunkami wyróżniającymi są: janowiec barwierski *Genista tinctoria*, goździk kartuzek *Dianthus cartusianorum*, przetacznik kłosowy *Veronica spicata*, krwawniki *Achillea millefolium*, dziewanny firletkowa *Verbascum lychnitis* i pospolita *Verbascum nigrum* oraz inne gatunki roślin, gdzie znaczny udział mają także gatunki termofilne. W podtypie 4030-2 z porostów dominuje tu borześląd zwisły *Pohlia natans* oraz różne taksony rodzaju chrobotka *Cladonia* sp., z mchów widłoząb miotłowy *Dicranum scoparium* oraz widłozabek włoskowy *Dicranella heteromalla*. Lokalnie na powierzchniach nie zajętych przez wrzos rosną kostrzewa czerwona *Festuca rubra*, kostrzewa owcza *Festuca ovina*, dziewanna firletkowa *Verbascum lychnitis*, dziewanna pospolita *Verbascum nigrum*, mietlica pospolita *Agrostis capillaris*, izgrzyca przyziemna *Danthonia decumbens*.

Powierzchnia względna: utrzymanie dotychczasowej oceny B ($15 \% \geq p > 2 \%$) – Siedlisko przyrodnicze 4030 zajmuje w obszarze łącznie 467,18 ha, co stanowi ponad 4% jego zasobu krajowego.

Stan zachowania: ocena B (dobra) – będąca wynikiem oceny dwóch podkryteriów (niezależnie od kryterium możliwości odtworzenia):

a) Stopień zachowania struktury – II (dobrze zachowana),

b) Stopień zachowania funkcji – I (doskonale perspektyw), oprócz płatów typowych w obszarze występują postaci zdegenerowane w wyniku opanowywania przez gatunki drzew, głównie sosnę, brzozę i osikę; niekiedy procesy sukcesji są zaawansowane, jednak poprawa stanu ochrony siedliska jest możliwa pod warunkiem usunięcia drzew, a następnie skoszenia powierzchni z dokładnym zebraniem i wyniesieniem biomasy.

c) Możliwości odtworzenia – II (odtworzenie możliwe przy średnim nakładzie środków).

Ocena ogólna: utrzymanie dotychczasowej oceny A (doskonała) – ocena wypadkowa z powyższych ocen.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

6410 Zmienneowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)

W obszarze siedlisko występuje głównie w postaci zbiorowisk w typie *Junco-Molinietum*, zdominowanych przez trzęślicę modrą (często rosnącą w postaci okazałych kęp), z rozproszonymi elementami torfowisk wysokich (*Andromeda polifolia*, *Sphagnum magellanicum*, *Polytrichum strictum* – pojedyncze, erodujące kępy). Niekiedy na krawędziach lokalnych obniżen występują zbiorowiska bogatsze gatunkowo, wyróżniające się udziałem gatunków łąkowych, co może wskazywać na dawne użytkowanie (najpewniej pastwiskowe). Najbardziej typowo (w warunkach lokalnych) wykształcone zbiorowiska łąk trzęślicowych (Molinion) zajmują bardzo małe powierzchnie.

Reprezentatywność: utrzymanie dotychczasowej oceny C (znacząca) – Typowo wykształcone zbiorowiska, dawniej z pewnością użytkowane kośnie lub pastwiskowo, aktualnie zarzucone i będące na etapie silnie zaawansowanej dekompozycji florystycznej. Zanotowano tutaj kosaćca syberyjskiego *Iris sibirica* oraz umiarkowanie liczną populację goryczki wąskolistnej *Gentiana pneumonanthe*, gatunek objęty ścisłą ochroną gatunkową oraz narażony na wyginięcie (VU) według Polskiej Czerwonej Księgi Roślin.

Powierzchnia względna: utrzymanie dotychczasowej oceny C ($2 \% \geq p > 0 \%$) – Siedlisko przyrodnicze 6410 zajmuje w obszarze łącznie 22,98 ha, co stanowi 0,01% jego zasobu krajowego.

Stan zachowania: utrzymanie dotychczasowej oceny C (średni lub zdegradowany) – będąca wynikiem oceny trzech podkryteriów:

a) Stopień zachowania struktury – III (średnio zachowana lub częściowo zdegradowana),

- b) Stopień zachowania funkcji – II (dobre perspektywy),
c) Możliwości odtworzenia – II (możliwe przy średnim nakładzie środków).

Ocena ogólna: utrzymanie dotychczasowej oceny C (znacząca) – ocena wypadkowa z powyższych ocen.
Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)

Siedlisko reprezentowane jest w obszarze przez trzy niewielkie mszary wełniankowe w śródleśnych obniżeniach lub mszary dywanowe na torfowiskach limnogenicznych, znajdujące się poza granicami rezerwatu przyrody „Diabelskie Pustacie”. Siedlisko zostało uznane za przedmiot ochrony w 2024 r., posiadające dotychczas ocenę reprezentatywności D (siedlisko nieistotne). Największy płat siedliska (1,9 ha) reprezentowany jest głównie przez zespół wełnianki pochwowatej *Sphagno recurvi*-*Eriophoretum vaginati* o fizjonomii kępkowo-dolinkowej. Na znaczących powierzchniach mszaru występuje sosna *Pinus sylvestris* fo. *turfosa*, która tylko lokalnie przyczynia się do erozji kęp i poduchowatych wyniesień budowanych przez torfowce. Kompleks kępkowo-dolinkowy jako tzw. „mszar zielony” lokalnie wyróżnia się obecnością bardzo rzadkiego w Polsce torfowca *Sphagnum majus*, gatunek charakterystyczny bałtyckich torfowisk wysokich. Do mszaru wysokiego przylegają minerotroficzne, kwaśne mszary reprezentowane przez zbiorowiska ze związku *Rhynchosporion* oraz mszarne postacie zespołów związku *Caricion lasiocarpae* (7140). Nieco mniejszy płat 7110 (ok. 1 ha), współwystępujący z siedliskami 7140 i 91D0 stanowi torfowisko wysokie zlokalizowane w zładowionym starym korycie Płytnicy i stanowi przestrzenno-dynamiczny kompleks mszarów z dominacją układów ombrotroficznych, o kępkowo-dywanowym horyzoncie mszarnym, najczęściej z udziałem wełnianki wąskolistnej *Eriophorum angustifolium*. Najmniejsze powierzchniowo torfowisko wysokie (0,56 ha) zdominowane jest przez zespół wełnianki pochwowatej *Sphagno recurvi*-*Eriophoretum vaginati* w fazie rozrostu kęp i kurczenia się dolinek mszarnych.

Reprezentatywność: ocena C (znacząca) – pomimo zaburzonych warunków wodnych na stanowiskach będących skutkiem wydłużonych okresów niedoboru wody w stropie spowodowanych głównie przez suszę, siedlisko cechuje występowanie gatunków charakterystycznych, m.in.: wełnianki pochwowatej *Eriophorum vaginatum*, modrzewnicy *Andromeda polifolia*, żurawiny *Oxycoccus palustris*, rosiczki okrągłolistnej *Drosera rotundifolia*, torfowca magellańskiego *Sphagnum magellanicum*. Ponadto w obrębie siedliska stwierdzono stanowiska innych cennych gatunków: bażyny czarnej *Empetrum nigrum* i torfowca brodawkowatego *Sphagnum papillosum*.

Powierzchnia względna: ocena C (2 % $\geq$ p > 0 %) – Siedlisko przyrodnicze 7110 zajmuje w obszarze łącznie 3,51 ha, co stanowi 0,1% jego zasobu krajowego.

Stan zachowania: ocena C (średni lub zdegradowany) – będąca wynikiem oceny trzech podkryteriów:

a) Stopień zachowania struktury – III (średnio zachowana lub częściowo zdegradowana). Na tak niską kwalifikację tego parametru zaważyła szczególnie obecność problematycznych gatunków rodzimych, w tym stosunkowo wysoki fałszywy udział wełnianki wąskolistnej *Eriophorum angustifolium*, występujący na płacie zajmującym teren dawnego koryta Płytnicy. Gatunki te wpływają na ustępowanie ombrofilnych torfowców. Ponadto na najmniejszym płacie stwierdzono rozrost trzęsłicy modrej *Molinia caerulea* oraz krzywoszczeci torfowej *Campylopus pyriformis* na krawędziach misy, co jest wskaźnikiem mineralizacji torfów.

b) Stopień zachowania funkcji – II (dobre perspektywy),

c) Możliwości odtworzenia – II (możliwe przy średnim nakładzie środków). W tym przypadku, do podniesienia wskaźników w dużym stopniu przyczyniłoby się zabiegi ochronne polegające na usuwaniu sosny generującej erozję kęp i poduch. W obrębie płatów ani w ich otoczeniu nie stwierdzono występowania rowów melioracyjnych, które dodatkowo mogłyby istotnie przyczynić się do obniżenia stanu ochrony siedliska.

Ocena ogólna: ocena C (znacząca) – ocena wypadkowa z powyższych ocen.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji

Siedlisko uznane za przedmiot ochrony obszaru po raz pierwszy w 2024 r. Płaty siedliska zostały zinwentaryzowane w 2019 r. na części obszaru znajdującej się poza granicami rezerwatu przyrody „Diabelskie Pustacie”. Zbiorowiska uznane za identyfikujące typ 7120 mają na badanym obszarze wtórną cenogenezę, powstały bowiem w wyniku trwałego odwodnienia i erozji płytkich torfów. Tendencje dynamiczne tych układów wskazują na wyraźne posuniętą sukcesję w kierunku wrzosowisk knotnikowych (4030-2) lub mokrych psiar ze związku *Juncion squarrosi* (6230). Tendencje sukcesyjne uwidaczniają się również w warstwie mszysto-porostowej, gdzie dominują gatunki kserofilne. Procesy te są bezpośrednim

skutkiem trwałego odwodnienia. W odróżnieniu od wrzosowisk suchych płaty opisywanego siedliska szybciej ulegają zarastaniu przez sosnę i sukcesji w kierunku boru sosnowego *Molinio-Pinetum*. Siedlisko identyfikuje roślinność wrzosowiskowa z resztkowymi populacjami wysokotorfowiskowych gatunków roślin na zawilgoconych glebach glejo-bielicowych, murszastych i zdegradowanych murszowych (uznane błędnie w 2013 r. jako siedlisko 4010).

Reprezentatywność: ocena C (znacząca) – siedlisko w obszarze wyróżniają: welnianeczka darniowa *Baethryon caespitosum* subsp. *caespitosum*, modrzewnica *Andromeda polifolia*, welnianka wąskolistna *Eriophorum angustifolium*, roszciszka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, torfowiec szpiczastolistny *Sphagnum capillifolium*.

Powierzchnia względna: ocena C ($2\% \geq p > 0\%$) – Siedlisko przyrodnicze 7120 zajmuje w obszarze łącznie 28,35 ha, co stanowi 0,8% jego zasobu krajowego.

Stan zachowania: ocena C (średni lub zdegradowany) – będąca wynikiem oceny trzech podkryteriów:

- a) Stopień zachowania struktury – III (średnio zachowana lub częściowo zdegradowana),
- b) Stopień zachowania funkcji – III (średnio zachowana lub zdegradowana),
- c) Możliwości odtworzenia – II (możliwe przy średnim nakładzie środków).

Ocena ogólna: ocena C (znacząca) – ocena wypadkowa z powyższych ocen.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea nigrae*)
Płaty siedliska występują w Nadleśnictwie Czarnobór, zarówno w granicach rezerwatu przyrody „Diabelskie Pustacie” (ok. 8 ha), jak i poza nim (ponad 5 ha). Większość płatów siedliska występujących poza rezerwatem przyrody to śródleśne, płytkie obniżenia o zróżnicowanym stopniu degeneracji. Degeneracje wywołane są zaburzeniem reżimu hydrologicznego w wyniku melioracji (przesuszenie) i działalności bobrów (wtórne zatopienie). Na wszystkich płatach obserwuje się sukcesję. Na podstawie weryfikacji zasięgu płatów w tamach przeprowadzonego w 2019 r. uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony, do tego typu siedliska zaliczono również mokradła, które w archiwalnych źródłach zaliczono do torfowisk zasadowych (7230).

Reprezentatywność: ocena C (znacząca) – Na największym wydzielonym płacie (ok. 1,5 ha) dominuje zbiorowisko w typie *Carex rostrata-Calliergon giganteum/Drepanocladus polycarpos*, natomiast pozostałe zbiorowiska mają charakter drobnopowierzchniowy, m.in. *Calamagrostietum neglectae* (*Caricion fuscae*), zb. *Carex diandra-Thelypteris palustris* (*Caricion lasiocarpae*). Dominuje roślinność o wyraźnie emersyjnym charakterze, prawie na całości z obecną soczewką podemersyjną. Jest to stanowisko bez wyraźnych zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych, jedynie lokalnie zaznacza się dynamika wierzby szarej *Salix cinerea*. Na pozostałych płatach obserwuje się zarastanie głównie przez sosnę i brzozę. Wyodrębniono tam jednostki fitosocjologiczne: *Caricetum lasiocarpae sphagnetosum*, *Caricetum elatae sphagnetosum*, *Sphagno apiculati-Caricetum rostratae*, *Sphagno recurvi-Eriophoretum angustifolii*, *Sphagno-Juncetum effusi*, *Carici canescentis-Agrostietum caninae*, zb. *Sphagnum fallax-Polytrichum commune* fo. *uliginosum*, zb. *Eriophorum vaginatum-Polytrichum commune* fo. *uliginosa*, *Thelypterido-Phragmitetum* var. *Carex rostrata*, *Calamagrostietum neglectae* (*Caricion fuscae*).

Powierzchnia względna: ocena C ($2\% \geq p > 0\%$) – Siedlisko przyrodnicze 7140 zajmuje w obszarze łącznie 13,89 ha, co stanowi 0,05% jego zasobu krajowego.

Stan zachowania: ocena B (dobry) – będąca wynikiem oceny trzech podkryteriów:

- a) Stopień zachowania struktury – III (średnio zachowana lub zdegradowana),
- b) Stopień zachowania funkcji – II (dobre perspektywy),
- c) Możliwości odtworzenia – I (odtworzenie łatwe).

Ocena ogólna: ocena C (znacząca) – ocena wypadkowa z powyższych ocen.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*)

Siedlisko reprezentowane jest przez fitocenozy zespołu kwaśnej buczyny niżowej *Deschampsio flexuosa-Fagetum*, znajdujące się na części obszaru poza granicami rezerwatu przyrody Diabelskie Pustacie” i zajmujące głównie wysoczyznę morenową oraz skarpe rynny jeziornej Jeziora Przełęg. W drzewostanie dominuje buk zwyczajny *Fagus sylvatica*. W poszczególnych płatach gatunek osiąga również w niższych warstwach przewagę ilościową nad innymi taksonami drzew, których rola w strukturze tego lasu jest ograniczona. Domieszkę stanowią tu jedynie pojedyncze dęby szypułkowe *Quercus robur* oraz sporadycznie

sosny zwyczajne *Pinus sylvestris* i brzozy brodawkowate *Betula pendula*. Zwarcie drzewostanu w poszczególnych płatach siedliska jest zazwyczaj dość duże. Jedynie w enklawach poddanych naturalnemu odnowieniu jest stosunkowo mała i wówczas w niższych warstwach roślinności dominuje różnowiekowa drągowina bukowa bądź nalot młodych stadiów rozwojowych buka. O wykształceniu się podszytu decyduje zwarcie drzew w płatach siedliska, gdzie zwarcie koron jest duże i panują ograniczone warunki świetlne podszyt jest słabo rozwinięty. Zróżnicowanie florystyczne i pokrycie runa zależne jest od lokalnych warunków siedliskowych. Na siedliskach ubogich i suchych runo jest bardzo ubogie, a powierzchnię pokrywa zwarta okrywa liściowa. Często zajmuje ona do 95% powierzchni. Na siedliska nieco bardziej wilgotnych runo jest trawiasto-mszyste. Najbardziej rozwinięta jest warstwa runa na siedliskach wilgotnych i stosunkowo żyznych. Runo zajmuje tu do 60 % powierzchni. Ten typ buczyn wykształca się na stromych zboczach nadjeziornych. Reprezentatywność: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra) – ze względu na charakterystycznych istotną dla siedliska kombinacją gatunków charakterystycznych w runie, którymi są przede wszystkim kosmatka owłosiona *Luzula pilosa*, śmiełek pogięty *Deschampsia flexuosa*, turzycza pigułkowata *Carex pilulifera*, wiechlina gajowa *Poa nemoralis*, konwalijka dwulistna *Majanthemum bifolium*, przetacznik leśny *Veronica officinalis*, cienistka trójkątna *Gymnocarpium dryopteris*. Lokalnie pojawia się element borowy, jakim jest borówka czarna *Vaccinium myrtillus*. Warstwa mszysta reprezentowana jest przez: płonnik strojny *Polytrichum attenuatum*, widłoząb miotłowy *Dicranum scoparium*, rokit cyprysowy *Hypnum cupressiforme* oraz rzadziej merzyk groblowy *Mnium hornum*.

Powierzchnia względna: utrzymanie dotychczasowej oceny C ($2\% \geq p > 0\%$) – Siedlisko przyrodnicze 9110 zajmuje w obszarze łącznie 11,89 ha, co stanowi 0,01% jego zasobu krajowego.

Stan zachowania: ocena C (średni lub zdegradowany) – będąca wynikiem oceny trzech podkryteriów:

- a) Stopień zachowania struktury – III (średnio zachowana lub częściowo zdegradowana),
- b) Stopień zachowania funkcji – III (średnio zachowana lub zdegradowana),
- c) Możliwości odtworzenia – II (odtworzenie możliwe przy średnim nakładzie środków).

Ocena ogólna: utrzymanie dotychczasowej oceny C (znacząca) – ocena wypadkowa z powyższych ocen.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

9160 Grąd subatlantycki (Stellario-Carpinetum)

Siedlisko występuje wyłącznie na części obszaru poza granicami rezerwatu przyrody Diabelskie Pustacie”.

Dominują tam degeneracyjno-regeneracyjne postaci grądu atlantyckiego *Stellario holostae-Carpinetum* typicum rozwijające się często na łagodnych skarpach pradolinnych, na zasobnych glebach stanowiących siedlisko lasu świeżego, lokalnie wtórnie bielicowanych. W składzie gatunkowym drzewostanu lokalnie występuje sosna, jednakże wyraźnie ustępująca i nie odnawiająca się. Wśród krzewów w podszycie obok leszczyny i buka obecne są często obce gatunki: czeremcha amerykańska *Padus serotina* i rzadziej świerk pospolity *Picea abies*.

Reprezentatywność: ocena C (znacząca) – ze względu na bogate runo z udziałem gatunków typowo grądowych, takich jak: narecznica samcza *Dryopteris filix-mas*, fiołek leśny *Viola reichenbachiana*, czyściec leśny *Stachys sylvatica*, kostrzewa olbrzymia *Festuca gigantea*.

Powierzchnia względna: utrzymanie dotychczasowej oceny C ($2\% \geq p > 0\%$) – Siedlisko przyrodnicze 9160 zajmuje w obszarze łącznie 5,75 ha, co stanowi 0,01% jego zasobu krajowego.

Stan zachowania: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobry) – Na stan zachowania siedliska istotny wpływ mają dogodne warunki siedliskowe, a także jego struktura i obecność lokalnych skupień pomnikowych dębów. Na dobry stan zachowania składają się trzy podkryteria:

- a) Stopień zachowania struktury – III (średnio zachowana lub częściowo zdegradowana),
- b) Stopień zachowania funkcji – II (dobre perspektywy),
- c) Możliwości odtworzenia – I (odtworzenie łatwe).

Ocena ogólna: utrzymanie dotychczasowej oceny C (znacząca) – ocena wypadkowa z powyższych ocen.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne

Obszar nie jest miejscem koncentracji dużych powierzchni siedliska, które identyfikują dobropowierzchniowa (0,14 ha) fitocenoza olsu torfowcowego *Sphagno-Alnetum* oraz degeneracyjno-regeneracyjne postaci zespołu *Vaccinio uliginosi-Pinetum* (dwa płaty o łącznej powierzchni 5,44 ha) poddanych stresowi wodnemu. O fizjonomii zbiorowisk borowych lokalnie decyduje obfite występowanie bagna zwyczajnego, a przede

wszystkim bogato rozwinięta warstwa mszysta zdominowana przez torfowce.

Powierzchnia względna: utrzymanie dotychczasowej oceny C ($2\% \geq p > 0\%$) – Siedlisko przyrodnicze 91D0 zajmuje w obszarze łącznie 5,58 ha, co stanowi 0,01% jego zasobu krajowego.

Reprezentatywność: utrzymanie dotychczasowej oceny C (znacząca) – występowanie licznych gatunków charakterystycznych, jednakże ze względu na lokalne zaburzenia warunków odbijające się na stanie struktury fitocenozy siedliska pozostawiono dotychczasową ocenę reprezentatywności.

Stan zachowania: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobry) – pomimo lokalnych zaburzeń, utrzymano dotychczasową ocenę dobrą, która jest wynikiem oceny trzech podkryteriów:

- a) Stopień zachowania struktury – II (dobrze zachowana lub zdegradowana),
- b) Stopień zachowania funkcji – II (dobre perspektywy),
- c) Możliwości odtworzenia – II (odtworzenie możliwe przy średnim nakładzie środków).

Ocena ogólna: utrzymanie dotychczasowej oceny C (znacząca) – ocena wypadkowa z powyższych ocen.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*), olsy źródliskowe

Siedlisko reprezentują dwa podtypy: 91E0-3 Niżowy łęg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum* oraz *91E0-4

Źródliskowe lasy olszowe na niżu (grupa niejednorodna fitosocjologicznie, zbiorowiska ujmowane jako *Cardamino-Alnetum glutinosae* lub źródliskowe podzespoły *Fraxino-Alnetum*) w postaci dwóch płatów zlokalizowanych na części obszaru poza granicami rezerwatu przyrody „Diabelskie Pustacie”. Mniejszy płat łęgu źródliskowego wykształcił się na źródliskowej terasie opadającej w kierunku koryta Płytnicy, w strefie przykorytowej, silnie zabagniony (wydz. 263a), który jest jednocześnie najlepiej zachowanym w obszarze płatem 91E0. Spośród bogatego w gatunki runa, największe ilościowo posiadają gatunki: turzycza błotna *Carex acutiformis*, psianka słodkogórz *Solanum dulcamara*, turzycza długokłosa *Carex elongata*, śledziennica skrętołista *Chrysosplenium alternifolium*, rzeżucha gorzka *Cardamine amara*, czartawa pospolita *Circaea lutetiana*, kosaciec żółty *Iris pseudacorus*, płaskomerzyk falisty *Plagiomnium undulatum*, płaskomerzyk pokrewny *Plagiomnium ellipticum*, mokrzołozka zaostrowa *Calliergonella cuspidata*, krótkosz strumieniowy *Brachythecium rivulare*.

Reprezentatywność: utrzymanie dotychczasowej oceny C (znacząca) – o ocenie decyduje przede wszystkim niewielka powierzchnia siedliska w obszarze.

Powierzchnia względna: utrzymanie dotychczasowej oceny C ($2\% \geq p > 0\%$) – Siedlisko przyrodnicze 91E0 zajmuje w obszarze łącznie 2,23 ha, co stanowi poniżej 2% jego zasobu krajowego.

Stan zachowania: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobry) – pomimo lokalnych zaburzeń, utrzymano dotychczasową ocenę dobrą, która jest wynikiem oceny trzech podkryteriów:

- a) Stopień zachowania struktury – II (dobrze zachowana lub zdegradowana),
- b) Stopień zachowania funkcji – II (dobre perspektywy),
- c) Możliwości odtworzenia – II (odtworzenie możliwe przy średnim nakładzie środków).

Ocena ogólna: utrzymanie dotychczasowej oceny C (znacząca) – ocena wypadkowa z powyższych ocen.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

Siedliska przyrodnicze nie występujące w obszarze Natura 2000 Diabelskie Pustacie PLH320048:

4010 Wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym *Erica tetralix* Wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym

Wykazywane dotychczas w SDF wilgotne wrzosowiska nie występują w granicach obszaru. Na podstawie weryfikacji terenowej przeprowadzonej w 2019 r. wykazano, iż na znacznej części płatów przyjętych jako 4010 znajduje się siedlisko 7120. Zbiorowiska uznawane dotąd za identyfikujące ten typ siedliska nie reprezentują związku *Ericion tetralicis* i pod względem syntaksonomicznym do niego nie nawiązują lub (sporadycznie) nawiązują słabo. Oprócz faktu, że obszar leży poza naturalnym zasięgiem wrzośca bagiennego *Erica tetralix*, należy dodać, że nie stwierdzono na badanym obszarze innych gatunków charakterystycznych związku *Ericion tetralicis*. Występujące lokalnie skupienia *Juncus squarrosus*, *Sphagnum compactum*, *Polytrichum perigonale*, *Gymnocolea inflata* nie świadczą o powiązaniach zbiorowisk ze związkiem *Ericion tetralicis*, ale o tendencjach dynamicznych w kierunku wilgotnych psiar ze związku *Juncion squarrosi* (w płatach wrzosowisk występują również inne gatunki „psiarowe”, np. *Nardus stricta*, *Potentilla erecta*, *Viola canina*).

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
Nie potwierdzono występowania siedliska w granicach obszaru badań. Torfowiska szuwarowe i młaki w dolinie rzeki Płytnicy zostały zaliczone do siedliska 7140 z uwagi na brak gatunków kalcyficznych i występowanie roślinności nie spełniającej kryteriów formalnych zaliczenia do typu 7230.

Gatunki zwierząt:

1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*

Podczas prac terenowych wykonanych na potrzeby sporządzenia PZO, stwierdzono dwa stanowiska tego gatunku w rozlewiskach rzeki Płytnicy. W Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Czarnobór na lata 2005-2014 podawane są informacje o licznych godowiskach w dolinie Płytnicy i w okolicach jezior Przełęg i Kniewo. Wielkość populacji określono jako $C\ 2\% \geq p > 0\%$. Ocenę stanu zachowania podtrzymano jako właściwą – ocena B. Populacja jest nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania – ocena C. Ogólna ocena wartości obszaru dla ochrony gatunku została określona również jako C.

1338 Bóbr europejski *Castor fiber*

W trakcie inwentaryzacji przyrodniczej prowadzonej na potrzeby sporządzenia PZO często stwierdzano ślady bytowania tych zwierząt głównie w rejonach rzeki Płytnicy. W inwentaryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa Czarnobór podawane są również stanowiska z jeziora Przełęg i Kniewo. Obecność bardzo dużych żeremi bobrowych stwierdzono przede wszystkim na bagiennym terenie południowo-wschodnich wybrzeży jeziora Kniewo. Zasoby gatunku w obszarze nie są istotne dla utrzymania populacji krajowej ze względu na to, iż jest on szeroko rozpowszechniony w kraju a jego populacja rozwija się dynamicznie. Mając na uwadze powyższe populację bobra w obszarze oceniono i utrzymano jako D.

1081 Pływak szerokobrzeżek *Dytiscus latissimus*

Podczas inwentaryzacji terenu przeprowadzonej na potrzeby sporządzenia PZO, nie potwierdzono występowania tego gatunku w obszarze. Jednakże znajdują się tutaj dogodne siedliska dla tego gatunku i w toku dalszych prac należy przeprowadzić badania pod kątem obecności pływaka szerokobrzeżka. Chrząszcz jest w Polsce bardzo rzadko spotykany i wykazywany. Ze względu na brak danych o obecnym występowaniu gatunku, pozostawia się poprzednio nadane oceny do czasu zweryfikowania danych.

1042 Zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*

W obszarze zarejestrowano łącznie 11 stanowisk obejmujących torfowiska i zbiorniki śródlądowe. Dane o występowaniu gatunku w obszarze zostały oparte na Raporcie z ekspertyzy dotyczącej występowania: zalotki większej (*Leucorrhinia pectoralis*), czerwonończyka nieparka (*Lycaneus dispar*), czerwonończyka fiolełka (*Lycaneus helle*) i traszki grzebieniastej (*Triturus cristatus*) w projektowanych obszarach sieci Natura 2000: Ostoja Goleniowska (PLH320013), Ostoja Golczewska (PLH320024), Bagno i Jezioro Ciemino (PLH320036), Jezioro Śmiadowo (PLH320042), Dolina Piławy (PLH320025), Diabelskie Pustacie (PLH320048) (A. Zawal, Szczecin 2008). Ponadto stanowisko tego gatunku wykazano także w planie Ochrony rezerwatu Diabelskie Pustacie. Wielkość populacji na obszarze oceniona została na kilka średnio licznych populacji, co w skali kraju decyduje o nadaniu oceny C. Populacje zajmują małe areale na torfowiskach i zbiornikach śródlądowych. Ze względu na obecność torfowisk przejściowych, dogodnych siedlisk w dolinie Płytnicy, drobnych oczek wodnych, stan zachowania siedlisk gatunków ocenia się na dobry B. Stopień izolacji populacji: populacje słabo izolowane. Znaczenie obszaru dla zachowania gatunku na terenie województwa zachodniopomorskiego duże – ocena B.

1355 Wydra europejska *Lutra lutra*

Podczas inwentaryzacji nie stwierdzono śladów występowania tego gatunku, jednakże w obszarze znajdują się dogodne warunki siedliskowe dla gatunku. W Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Czarnobór na lata 2005-2014, gatunek podawany jest jako występujący pojedynczo przy jeziorze Kniewo i w biegu rzeki Płytnicy. Zachowanie populacji podtrzymano jako D.

1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*

Gatunek nie stwierdzony podczas inwentaryzacji terenowej przeprowadzonej na potrzeby sporządzenia PZO. Traszka grzebieniasta podawana jest w Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Czarnobór na lata 2005-2014 jako pojedyncze osobniki stwierdzone w zakolach jeziora Przełęg. Prawdopodobne jest

występowanie tego gatunku w innych miejscach w obszarze – w okolicach rozlewisk rzeki Płytnicy. Do czasu weryfikacji obecności traszki grzebieniastej w obszarze należało pozostawić oceny gatunku, podane w poprzednim SDF.

1352 Wilk *Canis lupus*

Obszar Natura 2000 Diabelskie Pustacie PLH320048 wchodzi w skład większego kompleksu leśnego – tzw. Lasów Wałeckich pokrywających około 1000 km² i rozciągających się na północ od Piły pomiędzy Równiną Drawską a Doliną Gwdy. Wilki zasiedlają Lasy Wałeckie od 2002 r. (Nowak, Mysłajek 2011). Z publikowanych danych wynika, że w 2012 roku obszar ten zasiedlony był już przez trzy grupy rodzinne liczące 8, 8 i 3 osobniki (Nowak, Mysłajek 2016). Łącznie dla tego kompleksu leśnego, szacowana liczebność wynosiła wówczas około 1,9 osobnika/100 km². Ponieważ liczebność wilków od 2012 roku nadal się odbudowuje i rośnie w zachodniej Polsce, w tym w Lasach Wałeckich, szacowane zagęszczenie prawdopodobnie wynosi obecnie co najmniej 2-2,5 osobnika/100 km². Obszar Natura 2000 Diabelskie Pustacie PLH320048 wykorzystywany jest najprawdopodobniej przez 2 grupy rodzinne wilków (15-20 osobników), dla których stanowi ona jedynie niewielki fragment terytoriów w Lasach Wałeckich. Zakładając, że w Lasach Wałeckich bytują obecnie co najmniej 3 watahy, być może nawet 5 – zagęszczenie w Diabelskich Pustaciach PLH320048 oscyluje więc w granicach 0,3-0,5 watahy/100km². Liczebność populacji wilka w Polsce szacuje się na ok. 1900 osobników, w związku z tym populację w obszarze oceniono jako C (ok. 1% populacji krajowej). Ocenę stanu zachowania gatunku oceniono jako dobry (ocena B). Na nadanie tej oceny miała wpływ wysoka lesistość obszaru (ok. 90%), wysoka dostępność bazy pokarmowej (292 kg/km²) oraz bardzo mała fragmentacja siedliska gatunku. Przez obszar nie przebiegają drogi krajowe ani wojewódzkie, natomiast sieć dróg ograniczona jest do dróg leśnych, niepublicznych - w przeważającej większości gruntowych. Drogi te są użytkowane przez pojazdy przede wszystkim podczas prowadzenia gospodarki leśnej i łowieckiej, obserwowane są jednak także przejazdy pojazdów nieuprawnionych, w tym motocykli. Las penetrowany jest przez grzybiarzy, wędkarzy, zbieraczy poroży, rowerzystów. Na kilku drogach leśnych dozwolony jest ruch publiczny, z ograniczeniem prędkości. Stopień izolacji siedlisk gatunku oceniono jako B (populacja nieizolowana, ale występująca na peryferiach zasięgu gatunku). Diabelskie Pustacie PLH320048 są ostoją wilka i jednocześnie stanowiącą część kompleksu Lasów Wałeckich – zasiedlonych przez rozradzające się wilcze grupy rodzinne. Lasy Wałeckie natomiast łączą się z Puszcą Drawską zasiedloną przez około 30 osobników i Borami Tucholskimi (ok. 16 osobników). Poprzez sieć korytarzy ekologicznych istnieje także łączność pomiędzy innymi, bardziej oddalonymi kompleksami leśnymi (np. Puszcą Notecką). Ocena ogólna dobra (ocena B).

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	A03.03		i
H	I01		i
H	I02		i
H	K02.01		i
L	B02.04		i
M	F01.01		i
L	F02.03		i
M	J02.01		i
M	J02.04		i
M	J03.01		i
L	G04.01		i
Oddziaływania pozytywne			
			Wewnętrzne

Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	/ zewnętrzne [i o b]
H	A03.02		i
L	B02.05		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Zawal A. 2008. Raport z ekspertyzy dotyczącej występowania: żalotki większej (*Leucorrhinia pectoralis*), czerwoczyka nieparka (*Lycanea dispar*), czerwoczyka fioletka (*Lycaena helle*) i traszki grzebieniastej (*Triturus cristatus*) w projektowanych obszarach sieci Natura 2000: Ostoja Goleniowska (PLH320013), Ostoja Golczewska (pltmp240), Bagno i Jezioro Ciemino (PLH320036), Jezioro Śmiadowo (PLH320042), Dolina Piławy (PLH320025), Diabelskie Pustacie (PLH320048). Mscr.; 2. Zych A. 2006. Dokumentacja przyrodnicza projektowanego rezerwatu przyrody „Diabelskie Pustacie”. Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie. Mscr.; 3. Kowalski W., Zarzycka-Streitfeld J. 2013. Dokumentacja planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Diabelskie Pustacie PLH320048. RDOŚ Szczecin. Mscr. wykonany na zlecenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie; 4. Waloch P. 2013. Notatka służbowa sporządzona po ilustracjach rezerwatu przyrody „Diabelskie Pustacie” oraz obszaru PLH320048 Diabelskie Pustacie. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie; 5. Cichoń S., Mielewczyk M., Waloch P. 2019. Notatka ze spotkania terenowego w dniu 03.10.2019 r. z przedstawicielami Regionalnej dyrekcji Ochrony środowiska w Szczecinie i Nadleśnictwie Czarnobór dot. wybranych nieleśnych typów siedlisk przyrodniczych i możliwych do realizacji zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Diabelskie Pustacie” na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Czarnobór; 6. Kiaszewicz K., Rosadziński S., Gąbka M. 2019. Ekspertyza przyrodnicza na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy w obszarach Natura 2000 województwa zachodniopomorskiego: Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH320048 Diabelskie Pustacie. Inwentaryzowane przedmioty ochrony: 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), 4010 Wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym *Erica tetralix*, 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*), 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaea*, *Potamogeton*, 4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphyllum*), 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*), 9160 Grąd subatlantycki, 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne, 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe. Mscr. wykonany na zlecenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL02	28.6	PL04	41.02		

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL02	Diabelskie Pustacie	*	28.6
PL04	Obszar Chronionego Krajobrazu "Dolina rzeki Płytnicy" (gm. Borne Sulinowo)	*	41.02

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie
Adres:	Polska Juliusza Słowackiego 2 71-434 Szczecin
Adres e-mail:	sekretariat@szczecin.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒	Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 24 września 2019 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Diabelskie Pustacie PLH320048 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2019 r. poz. 4790; Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2019 r. poz. 7977) Link: http://e-dziennik.szczecin.uw.gov.pl/WDU_Z/2019/4790/akt.pdf Nazwa: Zarządzenie nr 22/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Diabelskie Pustacie” (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2013 r. poz. 2295, z 2016 r. poz. 5224, z 2017 r. poz. 2950) Link: http://e-dziennik.szczecin.uw.gov.pl/legalact/2013/2295/ Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 21 grudnia 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Diabelskie Pustacie” (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2016 r. poz. 5224) Link: http://e-dziennik.szczecin.uw.gov.pl/WDU_Z/2016/5224/akt.pdf Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 czerwca 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla
-------------------------------------	-----	---

rezerwatu przyrody „Diabelskie Pustacie” (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2017 r. poz. 2950)

Link: http://e-dziennik.szczecin.uw.gov.pl/WDU_Z/2017/2950/akt.pdf

☐ Nie, ale jest w przygotowaniu

☐ Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH320048

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)